

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM ULUSLARARASILAŞMA STRATEJİ BELGESİ

*Proje ve İş Geliştirme Müdürlüğü
Devlet Destekleri ve Mesleki Eğitim Birimi*

Arkaplan ve Mevcut DurumUluslararası Perspektif

Avrupa Birliği (AB) tarafından 2018 yılında kabul edilerek 2019 yılında yayınlanan Hayatboyu Öğrenme için Anahtar Yeterlikler Çerçevesi¹ bir bireyin hayatı boyunca kat etmesi beklenen öğrenme yolculuğunda kazanması öngörülen yetkinlik setini çerçevelemektedir. Temel eğitimden yükseköğretime, temel mesleki eğitimden (I-VET) sürekli mesleki eğitime (C-VET) ve sonrasında yaygın eğitim sürecine dayanan bu hedef geleceğin insan kaynaklarına işaret etmektedir. Mesleki ve teknik eğitim (MTE) bireylerin öğrenme yolculuklarında önemini günden güne artıran bir yere sahiptir. Avrupa Komisyonu ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) gibi uluslararası kuruluşlar MTE üzerine incelemeler, gelecek senaryoları ve araştırmalar ile ülkelerin ve kurumların politika geliştirme süreçlerine katkı sunacak çalışmalar yürütmektedir.

2020 yılında yayınlanan Osnabrück Deklarasyonu² özellikle COVID sonrasında, yeşil ve dijital dönüşümün MTE politika ve uygulamalarındaki yeri hakkında AB üyesi ve aday ülkelerle bir yol haritası çizmektedir. Bu vizyon belgesi ile MTE'nin daha kaliteli, kapsayıcı ve esnek olması yoluyla dirençliliğinin artırılması, özellikle C-VET ve dijitalleşme vasıtasıyla yeni bir hayatboyu öğrenme kültürüne katkı sağlanması, MTE'nin sürdürülebilirlik veya bir diğer adıyla yeşil ilişkisi ve son olarak Avrupa Eğitim ve Öğretim Alanı çerçevesinde MTE uygulamaları ele alınmakta olup AB üyesi ve aday ülkelerinin politika ve eylemlerine yol çizilmektedir.

2025 yılında ise Herning Deklarasyonu³ 2026-2030 dönemi için yol haritasını şekillendiren bir belge olarak kabul edilmiştir. Herning Deklarasyonu "Mükemmel, cazip ve kapsayıcı mesleki eğitim ve öğretimi, dirençli ve kapsayıcı toplumların ve ulusal ve AB düzeyinde artan rekabet gücünün önemli bir itici gücü" olarak tanımlamaktadır. Bu doğrultuda Osnabrück Deklarasyonu ile hedeflenenler ve elde edilen kazanımların kararlılıkla devamının altını çizen Herning Deklarasyonu, bu olumlu ilerlemenin

¹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/297a33c8-a1f3-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en>

² <https://www.cedefop.europa.eu/en/content/osnabruck-declaration-2020-vocational-education-and-training-enabler-recovery-and-just-transitions>

³ <https://danish-presidency.consilium.europa.eu/en/news/new-declaration-to-strengthen-european-cooperation-on-vocational-education-and-training/>

özellikle herkes için daha kapsayıcı ve cazip bir MTE yapısına kavuşmayla daha da perçinleneceğini belirtmektedir.

2025 yılında ortaya konan “Union of Skills⁴” stratejisi, beceri ve yeterlik gelişimine dair yapılan çalışmaları ve gelecek vizyonunu tek çatı altında toplamaktadır. Bireylerin gelişen ve hızla değişen dünyada rekabet edebilmeleri ve adil şartlardan faydalanmalarına odaklanan strateji ile özellikle küçük ve orta boyuttaki işletmelerin kalifiye personel ihtiyaçlarının karşılanması, değişen beceri ihtiyaçlarına yönelik mevcut becerilerin geliştirilmesi veya yeni beceri setlerinin kazandırılması, okuryazarlık, matematik, fen bilimleri, vatandaşlık ve dijital beceriler gibi temel becerilerin güçlendirilmesi, başta kadınlar olmak üzere STEM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) çalışmalarının güçlendirilmesi, demografik değişimlere karşı önlemlerin alınması ve bilişim teknolojileri ile STEM başlıklarında kız çocuklarının daha fazla cesaretlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu bilgiler ışığında AB, işgücü piyasasının değişen dinamikleri ekseninde ihtiyaç duyulan beceri ve yetkinlik açığına cevap vermek için MTE’yi kritik bir enstrüman olarak görmekte ve çalışmalara bu bakış açısıyla yön vermektedir. GreenComp⁵ (Avrupa Sürdürülebilirlik Yeterlikleri Çerçevesi), DigComp⁶ (Dijital Yeterlikler Çerçevesi), EntreComp⁷ (Girişimcilik Yeterlikleri Çerçevesi) gibi yetkinlik setlerine işaret eden AB çalışmaları Hayatboyu Öğrenme için Anahtar Yeterlikler Çerçevesinde tasvir edilen birey tanımına katkı sağlamak yolunda bir harita görevi görmektedir. MTE tüm bu harita için yatay ekseninde tüm sahaya katkı sağlayabilecek niteliğe sahiptir.

Öte yandan, OECD tarafından MTE, istihdam edilebilirlik, beceri gelişimi gibi konular etrafındaki çalışmalar AB ekosisteminde yapılan MTE çalışmalarıyla tutarlılıklar barındırmaktadır. Örneğin; Yeşil ve Yapay Zekâ Dönüşümü için Eğitim Sunulması⁸

⁴ https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/union-skills_en

⁵ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en

⁶ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/projects-and-activities/education-and-training/digital-transformation-education/digital-competence-framework-citizens-digcomp/digcomp-framework_en

⁷ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework_en

⁸ https://www.oecd.org/en/publications/training-supply-for-the-green-and-ai-transitions_7600d16d-en.html

araştırması OECD gözünden yeşil ve dijital dönüşümün MTE dünyasında tuttuğu yeri ve Bir Bakışta Eğitim 2023 Raporu⁹ MTE'nin bireylerin gelişim dünyalarında ve eğitim yolculuklarında verimli bir dönem olarak geçirilebilmesine yönelik tespitleri sunarken, 2030 yılı sonunda uygulamaya konulması planlanan PISA: Mesleki Eğitim ve Öğretim¹⁰ testi hazırlığı ise MTE öğrencilerinin ve mezunlarının istihdam edilebilirliklerine dair bir ölçme ve değerlendirme aracı geliştirmeyi hedeflemektedir. OECD tarafından yapılan çalışmalar önemli bir politika yapıcı olan AB'nin çalışmalarını destekler niteliktedir.

Özetle, uluslararası kuruluşlar MTE'nin daha cazip bir seçenek olarak görülmesine katkı sağlayacak ve günümüz ile geleceğin değişen teknolojik ihtiyaçlarına cevap verecek beceri setlerinin öğrencilerde gelişimine katkı sunacak çalışmalar için araştırma, politika ve uygulama süreçlerini yürütmektedir.

Türkiye ve İstanbul Ticaret Odası Perspektifi

Türkiye'de ise 11. ve 12. Kalkınma Planları¹¹ makro strateji olarak eğitim ve istihdam uyumuna yön vermektedir. Ek olarak, Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023)¹², Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2023)¹³ ve Ulusal İstihdam Stratejisi (2025-2028)¹⁴ istihdam politikalarına katkı sağlamaktadır. Tüm bu belgelerde MTE sürekli olarak vurgulanmakta, herkes için daha kapsayıcı ve cazip bir seçenek olarak gelişmesine katkı sunacak eylem adımları şekillendirilmektedir.

Ayrıca, 2024 yılında 2024/10 Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe konan Mesleki ve Teknik Eğitim Politika Belgesi¹⁵, bir üst politika dokümanı olarak Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların MTE için yapacağı çalışmalara yönelik ufkunu çizmektedir. Türkiye'nin değişen nüfus yapısı, dinamik işgücü piyasası gerçekleri, gelişmekte ve değişmekte olan eğitim ve öğretim sistemi, eğitimin

⁹ https://www.oecd.org/en/publications/spotlight-on-vocational-education-and-training_acff263d-en.html#executive-summary

¹⁰ https://www.oecd.org/en/publications/pisa-vocational-education-and-training-vet_b0d5aaf9-en.html

¹¹ <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>

¹² <http://www.sp.gov.tr/tr/temel-belge/s/105/Ulusal+Istihdam+Stratejisi+ 2014-2023>

¹³ <http://www.sp.gov.tr/tr/temel-belge/s/209/Ulusal+Genc+Istihdam+Stratejisi+ve+Eylem+Plani+ 2021-2023>

¹⁴ <http://www.sp.gov.tr/tr/temel-belge/s/250/Ulusal+Istihdam+Stratejisi+ 2025-2028>

¹⁵ https://mtegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_09/18170207_16_09_2024_mtgmpolitikabelgesi.pdf

hayatboyu öğrenme ve yükseköğretim boyutu gibi konular etrafında yapılan analizlerle şekillenen Politika Belgesi Türkiye'nin MTE için mevcut durumunu ve istikametini çerçevelemektedir. Tespit edilen sorunlara yönelik olarak Erişim, İyileştirme ve İstihdama Hazırlık temalarında politika ve stratejiler geliştirilmiştir. Geliştirilen stratejilere yönelik olarak Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve meslek örgütleri pek çok maddede sorumlu ve/veya ilgili kuruluş olarak işaret edilmiştir. İstanbul Ticaret Odası (İTO) kurumsal sorumlulukları ve misyonu gereği Türkiye'nin Mesleki ve Teknik Eğitim Politika Belgesi hedeflerine katkı sunacak çalışmalarda yer almaktadır.

MTE çalışmaları hem bir ana arter olarak hem de tüm diğer faaliyet alanlarını yatay biçimde destekleyen bir sektör olarak İTO'nun gündeminde önemli bir yere sahiptir. İTO İstanbul özelinde faaliyet gösteren bir kuruluş olsa da etki alanı bakımından bölgesel, ulusal ve uluslararası boyutlarda bir aktör olarak kabul edilebilir. 800.000'den fazla üyeye sahip olan İTO bu hususta dünyada öncü bir kuruluş olarak görülmektedir. 140 yılı aşkın kurumsal kökler etrafında, oldukça büyük bir üye portföyüne sahip olan İTO, ihracat süreçlerinde bölgesel güç niteliğinde olan üyeleriyle uluslararası faaliyetlerde düzenli olarak yer almakta ve hitap ettiği veya hedefinde olan sektörlerde MTE'nin etkili bir güç olarak öne çıkmasına yönelik çalışmalar yürütmektedir.

2019 yılında MEB ile imzalanan Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolü, MTE ekseninde yapılan öncelikli çalışmaların nitelikli bir sonucu olmasının yanında yeni bir itici güç olmuştur. Protokol, ilgili tarafların iş birliği vasıtasıyla okullarda eğitimi verilen alanların sektörle birlikte dizayn edilmesi ve bu yolla mezunların niteliğini artırarak onları iş hayatına hazırlamayı amaçlamaktadır. Protokol kapsamında İTO olarak 54 okulla doğrudan sektörel ilişki kurulmuş olup, bu okulların atölye ve laboratuvarlarının yeni teknolojilerle donatımının sağlanması, okullarda eğitimi verilen alanlara yönelik materyal geliştirme ve öğretim programı hazırlanması, işletmelerde beceri eğitimi ve staj uygulamalarının gerçek üretim ortamlarında yaptırılmasının sağlanması, okullardaki eğitici ve yönetici personelin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, MTE bağlamında çeşitli etkinliklerin düzenlenmesi çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca, 54 okula ve bu okullarda yürütülen eğitim ve öğretim süreçlerine dair katılımcı ve ortak karar alma aşamaları için Protokol Yürütme Kurulu üyesi olarak MEB ile iş birliği halinde çalışmalar yürütülmektedir.

Özetle, İTO söz konusu protokol ile 54 okulla doğrudan organik bir bağ kurmuştur. Protokol kapsamında yer alan MEB'e bağlı 54 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin (MTAL) tüm eğitim ve öğretim süreçlerinin zenginleştirilmesine ve işgücü piyasasına uyumlu şekilde gençlerin istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik çalışmalar titizlikle yürütülmektedir. Protokol kapsamında, okullarda sektörel bilgilendirme toplantıları, fuar ziyaretleri, işletme/ fabrika ziyaretleri gerçekleştirilmekte, proje kapsamında okullarımıza ciddi ölçüde makine ve ekipman desteği sağlanmaktadır. Okullarda eğitim gören 58 bini aşkın öğrenci, sağlanan destekler kapsamında daha donanımlı ve nitelikli eğitim alma imkânına sahip olmaktadır. Aynı zamanda, yapılan çalışmalarla MTE ekosisteminin öncelikle İstanbul çapında güçlenmesine ve özel-sektör ile kamu iş birliğinin güzel bir örnekle vurgulanmasına yönelik kazanımlar elde edilmektedir.

İTO 2019 – 2025 yılları arasındaki ait yıllık bazdaki İş Programı ve Bütçe planlarında "Mesleki Eğitime Yönelik Çalışmalar" münferit bir başlık olarak planlanmakta, raporlanmakta ve İTO Meclisine sunulmaktadır. MEB İş Birliği Protokolü bu çalışmaların doğal biçimde kalbinde yer almaktadır. İTO Yıllık İş Programında MTE eksenindeki çalışmalar üç ana koldan yürütülmektedir.

1. Teknolojik İş Birliği ve Diğer Destekler: Laboratuvar, atölye, teçhizat vb. hususlar kapsamında okulların teknolojik altyapısına dair ihtiyaçların sektörlerin talepleri doğrultusunda hamiler tarafından tespiti ve bu çerçevede yeni teknolojiye uygun makine, ekipman ve donanım sağlanarak, sektöre nitelikli teknik eleman yetiştiren öğretmenlerin desteği ile sektöre kazandırılması öngörülen öğrencilere güncel olanaklarla daha iyi bir eğitim-öğretim ortamı sağlanması amaçlanmaktadır. Öte yandan, okulların eğitim-öğretimle ilgili ortaya çıkabilecek kitap, eğitim materyali, sarf malzemesi vb. diğer ihtiyaçlarının da İTO tarafından karşılanması çalışmaları yapılmaktadır.

2. Deneyim Paylaşımı: İTO üyesi işletme temsilcilerinin, okullara giderek ya da iş yerinde öğretmen ve öğrencilerle, ilgili meslek alanındaki güncel uygulama ve yeniliklere dair deneyimlerini paylaşması, müfredatın sektör talebi doğrultusunda yeni teknolojiye uygun olarak güncellenmesi, alan tanıtımı, konferans, saha inceleme, fuar

vb. ulusal ve/veya uluslararası organizasyonlara dair öğretmen ve öğrencilerin güncel uygulamalar ve yenilikler konusunda birinci elden bilgi edinmeleri sağlanmaktadır.

3. İstihdam: Öğrencilere biçimsel eğitimle sağlanan teorik bilgilerin uygulamaya taşınması ve uygulamaların gözlemlenmesi amacıyla gerçekleştirilen staj/beceri eğitiminin işletmelerin istihdam politikalarında etkili olması ve işletmenin staj döneminde kendi donattığı öğrenciyi istihdam etme oranının artırılması öngörülmektedir.

Bahsedilen üç ana kolda toplanan çalışmaları tamamlayıcı şekilde desteklemek üzere son üç yılda yapılan diğer örnek çalışmalar aşağıdaki gibidir:

- **Dijital İstihdam Eşleştirme Platformu:** Özellikle Mesleki Eğitim Merkezleri ile elde edilen istihdam hareketliliğini hızlı ve etkin yürütmek adına İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İTO ve İstanbul Sanayi Odası (İSO) iş birliğinde bir platform geliştirilerek çırak, stajyer ve istihdamdaki kişilerin doğru yönlendirilmelerine katkı sağlanması amaçlanmıştır.
- **Mesleki Eğitim ve Öğretim Kalitesinin Artırılması İçin İyi Uygulama Örneklerinin Etüt Edilmesi:** Mesleki eğitim sistemleriyle ve eğitim sistemlerinin genel çıktıları bakımından uluslararası düzeyde markalaşan Belçika, İsveç, Fransa, İtalya, Almanya, İsviçre, Danimarka, Avusturya, Finlandiya ve Norveç gibi ülkelerin dinamiklerini çözümlmek adına araştırmalar yapılmış ve çeşitli fırsatlar işe koşularak yerinde ziyaretler gerçekleştirilmiştir.
- **İTO Yetkinlik Merkezi Projesi:** İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA) destekleri kapsamında hibe almaya hak kazanan Proje ile İstanbul'da yer alan Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri'nin ihtiyaçlarına yanıt verecek yenilikçi eğitim modellerinin benimsendiği, simülasyon teknolojilerine sahip, teorik ve uygulamalı eğitimlerin verileceği bir yetkinlik merkezi kurulmuştur.
- **Erken Girişimci Geliştirme Merkezi Projesi:** 14-19 yaşlarındaki gençlerin yenilikçilik ve girişimcilik alanındaki kabiliyetlerinin artırılması, buna yönelik

altyapıların, hizmet modelinin geliştirilmesi, bilim ve teknolojiyi yerinde deneyimleyerek, öğrenmeleri ve pratik hayata aktarmaları amaçlanan proje ile çevrim içi ve fiziksel etkinlikler ve eğitimler yoluyla erken girişimci adaylarının iş dünyası profesyonelleriyle bir araya geleceği etkinlikler yürütülmektedir.

- MEB ile TOBB Protokolü: Protokol kapsamında 81 ilde Sanayi ve Ticaret Odaları okullar ile eşleştirilmiş, Okullarda AR-GE ve Beceri Tasarım Atölyeleri kurulması, öğrencilere doğrudan veya üyeleri vasıtasıyla temrinlik malzeme desteği sağlanması, okullarda öğrenim gören 10, 11 ve 12. sınıf alan/dal öğrencilerinden başarı kriterlerini sağlayanlara burs verilmesi, Oda/borsalara üye firmalarda, işletmelerde beceri eğitimi ve staj imkânları sağlanmasına aracılık edilmesi hedeflerine uygun çalışmalar yürütülmektedir.
- Ulusal Meslek Standartları ve Mesleki Yeterlilikler: Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ile imzalanan Meslek Standartları Hazırlama İş Birliği Protokolü kapsamında 6 sektörde 113 Meslek Standardının hazırlanması sağlanmış olup MYK tarafından yürütülen çalışmalara İTO uzmanlığının dâhil edilmesine yönelik iş geliştirme süreçleri devam etmektedir.
- İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu: İstanbul düzeyinde istihdam ve mesleki eğitim politikalarının oluşturulması, istihdamı koruyucu, geliştirici ve işsizliği önleyici tedbirler ile uygulanacak aktif işgücü programlarının belirlenmesi, istihdam etkinliklerinin ve mesleki eğitim uygulamalarının izlenmesine yönelik çalışmaların koordinasyonu ve değerlendirilmesi amacıyla oluşturulan İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu'nda İTO temsilcisi karar alınması ve alınan kararların hayata geçirilmesine yönelik katkı sağlamaktadır.

Bu bağlamda İTO, MTE'nin gelişmesine katkı sağlanması ve işgücü piyasasının değişmekte olan dinamiklerine yönelik biçimde gençlerin istihdam edilebilirliğine yönelik olarak çalışmalarını yürütmeye devam edecektir.

Görülmektedir ki ulusal politikalar, özel sektörün gelişimi, uluslararası gelişmeler ve doğal biçimde sosyal-ekonomik değişimler eğitim ve istihdamın şekillenmesi için

önemli referans noktalarıdır. İTO, doğrudan ilişki içerisinde olduğu 54 MTAL başta olmak üzere İstanbul ilindeki MTE kurumlarının kurumsal gelişimine yönelik iş geliştirmeyi bu referans noktalarındaki baskı noktalarına uygun biçimde yapmaktadır. 54 MTAL'nin öncelikle yerel ve daha sonrasında orta vade ile uluslararası düzeyde gelişmesi için çalışmalar yapmakta ve gelecekte de uygulama kararlılığını göstermektedir.

Vizyon

Mesleki ve teknik eğitimin herkes için kapsayıcı ve cazip bir seçenek olarak görülmesi sürecine katkı sağlamak.

Misyon

Mesleki ve teknik eğitimin ulusal ve uluslararası boyutlarda gelişimine destek olarak mezunların istihdam edilebilirliğini güçlendirmek.

Stratejik Amaçlar

S.1) Mesleki ve teknik eğitim öğrencilerinin yeşil ve dijital dönüşüme uygun biçimde yeterliklerini ve istihdam edilebilirliklerini güçlendirmek.

S1.1) Öğrencilerin yapay zekâ, artırılmış/karma/genişletilmiş/sanal gerçeklik teknolojilerini kullanarak iş yapma becerilerini güçlendirmek.

S1.2) Öğrencilerin sürdürülebilirlik, karbon salınımının azaltılması, verimlilik konu başlıklarında yeşil dönüşüme uygun iş süreçlerine dair yeterliklerini güçlendirmek.

S1.3) Öğrencilere alanlarına özgü yenilikçi yöntemler, yazılımlar ve ekipmalarla alakalı uygulamalı pratik yapma fırsatlarını sağlamak.

S1.4) Öğrencileri disiplinlerarası çalışma ve iş geliştirme yeterliklerinin güçlendirilmesi için STEM tabanlı çalışmalarla desteklemek.

S1.5) Öğrencilerin girişimcilik yeterliklerini güçlendirecek çalışmalara dahil etmek.

S.2) Mesleki ve teknik eğitimde görev alan usta-öğretici, öğretmen, yönetici ve diğer personelin iş dünyasının güncel ihtiyaçları çerçevesinde mesleki gelişimlerini desteklemek.

S2.1) Personele gelişen teknolojiler ışığında işbaşı eğitimlerle gerçek işyeri ortamlarında mesleki gelişim faaliyetleri düzenlemek.

S2.2) Personelin üretim ve hizmet sektöründe değişmekte olan uygulamalar, yöntemler ve bakış açıları konusunda mesleki gelişimlerini destekleyici çalışmalar gerçekleştirmek.

S2.3) Personelin öğrencilere koçluk, kariyer rehberliği ve yönlendirme yapma konusunda yeterliklerinin gelişimini desteklemek.

S.3) Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin kurumsal düzeyde uluslararasılaşmasını güçlendirmek.

S3.1) Kardeş okul fırsatlarıyla uluslararası temas geliştirilmesi için ortaklık kurmada destek olmak.

S3.2) Uluslararası beceri yarışmalarına katılım için teşvikte bulunmak ve iş birliği geliştirme desteğinde bulunmak.

S3.3) Uluslararası hibe fonlarından faydalanabilmek adına planlama yapma sürecine destek olmak ve iş geliştirme için rehberlik sağlamak.

S3.4) Öğrenci ve öğretmenleri uluslararası staj, işe giriş, yükseköğretime geçiş gibi konularda bilgilendirmek.

S.4) İTO Üyelerinin mesleki ve teknik eğitimde uluslararası bakış açısını kazanmasına katkı sağlanması.

S4.1) Yurtdışından Türkiye’de bir staj faaliyetine katılım göstermek isteyen mesleki eğitim öğrencisi veya çıraklara ev sahibi işletme olunması konusunda çalışmalar yürütülmesi.

S4.2) İşe alım süreçlerinde uluslararası deneyime sahip gençlere yönelik istihdam fırsatlarının gözden geçirilmesinin sağlanması.

Eylem Planı

	2026	2027	2028	2029	2030
S.1) Mesleki ve teknik eğitim öğrencilerinin yeşil ve dijital dönüşüme uygun biçimde yeterliklerini güçlendirmek					
S1.1					
S1.2					
S1.3					
S1.4					
S1.5					
S.2) Mesleki ve teknik eğitimde görev alan usta-öğretici, öğretmen, yönetici ve diğer personelin iş dünyasının güncel ihtiyaçları çerçevesinde mesleki gelişimlerini desteklemek					
S2.1					
S2.2					
S2.3					
S.3) Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin kurumsal düzeyde uluslararasılaşmasını güçlendirmek					
S3.1					
S3.2					
S3.3					
S3.4					
S.4) İTO Üyelerinin mesleki ve teknik eğitimde uluslararası bakış açısını kazanmasına katkı sağlanması					
S4.1					
S4.2					

Tablo 1 - Stratejik Amaçlar Yıllık Bazda Uygulama Planı

Stratejik Amaçlara erişim için takip edilecek 5 yıllık eylem planında çeşitli enstrümanlar eşgüdüm halinde kullanılacaktır:

- **İTO Öz Kaynakları:** İTO tarafından hâlihazırda yürütülmekte olan ve gelecekte geliştirilecek çeşitli çalışma, iş birliği, proje vb. yoluyla stratejik amaçlara hizmet edecek faaliyetler ortaya konacaktır. MEB protokolü, ilgili diğer kurumlarla

protokoller, kurumsal öz bütçe ve üyelerin destekleri yoluyla yapılan faaliyetler bu başlık altında yer almaktadır.

- **Yerel/Bölgesel/Ulusal Hibeler ve Projeler:** İstanbul Kalkınma Ajansı veya ilgili diğer kurum veya kuruluşlar tarafından açılan hibe veya teknik destek çağrılarına stratejik amaçlarda ifade edilen hedefler çerçevesinde başvuruda bulunulacaktır.
- **Uluslararası Hibeler ve Projeler:** Erasmus+ Programı en başta olmak üzere özellikle diğer ülkelerle ortaklık ve iş birliğini teşvik eden tüm hibe fırsatları ve proje başvuruları hedef kitlede olacaktır. Burada en önemli enstrüman Erasmus+ Programı altında desteklenen Mesleki Eğitim Alanında Erasmus Akreditasyonu olacaktır. Akreditasyon sayesinde öğrenciler ve personel düzenli biçimde hareketliliklere katılma fırsatı elde edecektir. Diğer ilgili proje ve ortaklık imkânları da stratejik amaçlara uygun katkı sağlayacak biçimde göz önünde bulundurulacaktır.

Sürdürülebilir Gelişim

İzleme, değerlendirme ve araştırma aşamaları İTO tarafından yürütülen rutin çalışmaların önemli parçasıdır. İTO bünyesinde kurulan ve faaliyet göstermekte olan İTO Stratejik Araştırmalar Merkezi (İTOSAM), İTO ve paydaşlarının ihtiyaçları başta olmak üzere İstanbul ve Türkiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel, teknolojik ve ekolojik gelişimi için ihtiyaç duyulan nitelikli araştırmaları ve projeleri yürütmeyi, çalışmalara öncülük etmeyi amaç edinmektedir. Açıklık ve Sadelik, Akıcılık ve Okunurluk, Gerçekçilik ve Güvenilirlik, Güncellik ve Özgünlük, Makul ve Ölçülü Olmak, Nesnellik ve Tarafsızlık, Olumluyıcılık, Tutarlılık ve Tamamlayıcılık, Uygunluk ve Yetkinlik ilkeleri ve değerleri etrafında çalışan İTOSAM hâlihazırda pek çok veriyi barındırmaktadır.

Uluslararasılaşma Stratejisini veri temelli ölçme ve değerlendirme yapmak ve veriye dayalı karar alma esasına göre yönetimi sağlamak için İTOSAM'ın tecrübesi ve birikimi değerli bir katkı sunacaktır. Stratejiye uygun yapılacak faaliyetlere göre İTOSAM

tarafından belirlenecek gösterge tanımları ve gösterge hedefleri etrafında Uluslararasılaşma Stratejisinin gidişatı ve kazanımları ölçülerek değerlendirilecektir.

Sürdürülebilir gelişiminin tesis edilmesinde bir diğer önemli referans noktası Erasmus Kalite Standartlarıyla¹⁶ tam uyum olacaktır. Stratejik amaçlara uygun biçimde uygulanacak Erasmus+ hareketlilik projelerine yönelik belirlenen Erasmus Kalite Standartlarında ifade edilen esaslar hem çalışmaların planlanması hem de sürdürülebilir gelişimde izleme ve değerlendirmenin bir parçası olması bakımından önem arz etmektedir.

Tüm sürdürülebilir gelişim aşamaları PUKÖ döngüsüyle uyumlu şekilde işletilecektir:

- Planlama aşamasında, stratejik amaçlara uygun çalışmalar ve bunlara bağlı faaliyetler veri temelli karar almaya uygun biçimde planlanacaktır.
- Uygulama aşamasında, planlama adımı belirlenen faaliyetlerin amacına uygun biçimde yürütülmesi söz konusudur. Bu süreç aynı zamanda çıktıların elde edildiği ve verilerin toplandığı aşamadır.
- Üçüncü adım olan Kontrol aşamasında planlanan hedeflere ne kadar ulaşıldığı tespit edilir. Planlanan ve uygulanan faaliyetlerde hedefe ulaşma başarısı hem nicel hem de faaliyetine göre nitel olarak elde edildiyse prosedür standartlaştırılarak eylem akışı güvence altına alınır.
- Sonuncu adım Önlem Al aşamasında ise planlananlar ile uygulamalar arasında bir farklılık olduğu tespit edilirse planlama ile uygulama arasındaki fark ve boşluklar bulunarak faaliyetin neden sapmaya uğradığı tespit edilir. Sonuca göre iş akışı tekrar gözden geçirilip düzenlenirken devam edilir veya ihtiyaç halinde bu tip risklerin ortadan kaldırılmasına yönelik yeni faaliyetler de önerilerek başlatılabilir.

¹⁶ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools?>

EK: Yabancı Dil Gelişim Planı

Uluslararasılaşmanın kurumsal düzeyde sürdürülebilir biçimde tesis edilebilmesi için bireylerin yabancı dil yeterliklerinin güçlendirilmesi elzemdir. Bireylerin uluslararası bir çalışma ortamında akranlarıyla ve bir araya geldikleri muhataplarıyla doğrudan iletişim kurabilecek seviyede yabancı dile hâkim olması ve bir aracıya ihtiyaç duymadan yapacakları çalışmaları başarıyla tamamlamaları yabancı dil yeterliği çalışmalarının temel hedefini oluşturmaktadır. Bu bağlamda İTO Meslekî ve Teknik Eğitim Uluslararasılaşma Stratejisine ek olarak Yabancı Dil Gelişim Planı hazırlanmıştır. Bu plan, stratejik amaçlara ulaşılmasında uygulanması planlanan Erasmus+ Programı projeleri de Mesleki Eğitim Alanında Erasmus Akreditasyonu faaliyetine yönelik yabancı dilde gelişimi merkeze almaktadır.

Erasmus+ Hareketlilik Yabancı Dil Hazırlığı Planı iki bölümden oluşmaktadır:

1) Mevcut durumun tespiti ve katılımcıların seçimi:

Öğrenciler için kriterler:

- Öğrencinin son dönemdeki yabancı dil not ortalamasının en az 55/100 olması veya
- Öğrencinin Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR) kıstaslarına göre en az A2 seviyesinde İngilizce konuşma ve dinleme becerisine sahip olması (MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Kurs Modülleri Yabancı Diller İngilizce A2 Seviyesi Kurs Programı içeriği esas alınarak değerlendirme yapılacaktır)

Personel için kriterler:

- YDS/YÖKDİL veya ÖSYM tarafından eşdeğer kabul edilen bir sınavdan en az 50/100 puana sahip olmak veya
- Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR) kıstaslarına göre en az A2 seviyesinde İngilizce konuşma ve dinleme becerisine sahip olmak (MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Kurs Modülleri Yabancı Diller İngilizce A2 Seviyesi Kurs Programı içeriği esas alınarak değerlendirme yapılacaktır)
- Personel içerisinde; eğitimlerini yabancı dilde yapmış olanlar ile Lisans ve/veya Lisansüstü eğitimlerini yurtdışında tamamlamış olanlar üstteki iki kriterden muaf tutulacaklardır.

Öğrenci ve personelin seçimi aşamasında yabancı dil yeterliklerinin tespitinde İstanbul Ticaret Üniversitesi ilgili bölümlerinin Öğretim Görevlileri/Öğretim Üyeleri veya okulların İngilizce Öğretmenlerinden oluşan bir komisyon görev yapacaktır.

2) Katılımcıların seçimi sonrası ile hareketlilik öncesi hazırlık:

İTO Eğitim ve Sosyal Hizmetler Vakfı tarafından 2001 yılında kurulan İstanbul Ticaret Üniversitesi çeşitli boyutlardaki akademik ve idari deneyimi etrafında Uluslararasılaşma Stratejisi için değerli bir kaynak olacaktır. İngilizce Hazırlık Programları uygulayan Üniversite, çeşitli bölümlerin ihtiyaçlarına uygun eğitim verme kapasitesine sahiptir ve Sürekli Eğitim Merkezi ile ihtiyaca binaen eğitim programları geliştirerek uygulama tecrübesi taşımaktadır.

Yabancı dil yeterliği konusunda ön elemeyi geçen öğrenci ve personelin hareketlilik öncesi hem kültürel hem de teknik hazırlığını yapabilmesi adına kişilerin hazır bulunurluğuna yönelik seviye tespit sınavı yapılarak en az 12 saat sürecek bir kurs programı uygulanacaktır. İstanbul Ticaret Üniversitesi Hazırlık Programı Öğretim Görevlileri tarafından hazırlanacak program Sürekli Eğitim Merkezi tarafından düzenlenerek sertifikalandırılacaktır.

Not: Odamız bünyesinde yürütülen mesleki ve teknik eğitimin desteklenmesi çalışmaları kapsamında, Yönetim Kurulumuzun 17.09.2025 tarih ve 152 sayılı kararıyla; mesleki ve teknik eğitimin desteklenmesi çalışmalarının uluslararası boyutuna yönelik çerçeve ve eylem planlarını içeren “İstanbul Ticaret Odası Uluslararasılaşma Strateji Belgesi”nin Odamız internet sitesinde yayınlanması kararlaştırılmıştır.